

разу і віршованих підписів-примовок — «Куріпочки пляшуть і хліб пашуть», «Ворон дві баби мав — обох обнімав». Шляхом змістовного попадання й отакої орнаментальної в'язі слів досягається справжній синтез образотворчого і мовно-інтонаційного зображення.

У Примаченко немає професійних хитрощів: малює на звичайному ватмані пензлями фабричного виготовлення, використовує гуаш, акварель. Перевагу надавала гуаші, бо саме вона дає соковиту, щільну декоративну виразну пляму з чітким силуетом. Картини приваблюють барвами. Їх кольори то засяють таємничою глибиною емалі, то спалахують золотом, то синьовою ультрамарину. Колір у композиціях картин організовує площину, втілює настрій. Меншу увагу приділяє художниця лінії, хоча вміє передати в ній суто каліграфічну красу: вона може змінюватися, ставати ширшою, грубшою. Чуття композиції проявляється у форматі творів: горизонтальний слугує для оповідальних композицій і зображення послідовного розвитку руху, вертикальний — для створення величних композицій. На цьому Примаченко не зупиняється та репрезентує себе як майстер народного настінного малювання. Вона має власні стилістичні прийоми. Так, приміром, зображення дерева ми не знайдемо в народному стінописі попередників. Найбільш вживаними були листя дуба, винограду, калини, барвінку. А які розкішні дерева розквітають у композиціях Примаченко! Вона вдається до свого прийому: листя подає як ціле дерево. У 1986 році художниця створила неперевершену чорнобильську серію, адже її рідна Болотня знаходиться майже у 30-кілометровій зоні.

Картини М. Примаченко зберігаються в колекціях Лувра, музеїв ім. Пушкіна (Москва), Нью-Йорка і Лондона, у приватних колекціях. Якби не трапилася прикра подія, ми й далі милувалися б полотнами мисткині лише в Україні. У будинку, де мешкала народна художниця (тепер господарює невістка), грабіжники викрали від 120 до 150 картин, оцінених майже мільйоном доларів, а зрештою вони безцінні.

Е. Т. Лазаренко

Українська академія друкарства

ТЕОРЕТИКО-ПРАКТИЧНІ ЗАСАДИ ВИКОРИСТАННЯ ДЕКЕЛІВ ОФСЕТНОГО ПЛОСКОГО ДРУКУ

Тенденції розвитку технологічних процесів видавничо-поліграфічного комплексу на сучасному етапі характеризуються підвищенням продуктивності з удосконаленням друкарського устаткування, зокрема його автоматизації та стабілізації параметрів у межах певного накладу. Це, у свою чергу, зумовлює зростання попиту на високоякісну поліграфічну продукцію — рекламну, книжково-журнальну, етикетко-пакувальну, газетну, при виготовленні якої провідні позиції в світовій і вітчизняній поліграфічній галузі нині займає офсетний плоский друк зі зволоженням. Поширення цього методу актуалізує сучасні дослідження і розробки науково обґрунтованих рекомендацій щодо раціонального

ведення технологічного процесу, його стабілізації задля отримання ідентичних відбитків упродовж накладу, а також підвищення продуктивності устаткування та якості продукції. Остання значною мірою визначається фізико-хімічними і друкарсько-технічними властивостями та зносостійкістю декелів, зокрема офсетних гумовотканинних полотниць (ОГТП), які є основним конструкційним складником офсетного декеля.

Сьогодні практично відсутні комплексні дослідження спрацювання ОГТП, зміни їх складу та поверхневих властивостей при експлуатації під впливом факторів друкарського процесу, що нівелює раціональне їх використання. Тому беззаперечно актуальним і своєчасним є вихід у світ монографії київських науковців — кандидатів технічних наук, професора Олега Розума і доцента Оксани Зоренко — **«Декелі в офсетному друкарському процесі»**.

Науково обґрунтовані теоретичні положення та розроблена комплексна методика проведення експериментальних досліджень друкарсько-технічних властивостей декелів у зазначеному науковому виданні являють собою цінність для науки і практики поліграфічного виробництва задля стабілізації властивостей поверхневих шарів ОГТП упродовж тривалого часу їх експлуатації.

Передусім монографія буде корисна науковцям, викладачам, аспірантам, магістрам, студентам поліграфічних спеціальностей, слухачам системи перекваліфікації та перепідготовки кадрів вищих навчальних закладів, підприємцям поліграфічної галузі. Адже в ній уперше визначається і пояснюється вплив зміни структури і складу поверхні ОГТП на сприйняття й перенесення друкарської

фарби та зволожувального розчину залежно від спрацьованості поверхневих шарів; запропоновано класифікацію декелів та алгоритм їх оптимальної експлуатації, методики аналізу поверхні ОГТП, фізичну модель трибологічної системи «друкарська форма–фарба–зволожувальний розчин–ОГТП–відбиток» та аналітичну модель перенесення й емульгування фарби і зволожувального розчину на поверхні ОГТП з урахуванням його спрацювання.

Постійне збільшення різновидів задруковуваних матеріалів і фарб, будови фарбових, зволожувальних та друкарських апаратів машин, контролю перебігу змінювання поточних параметрів друкарського контакту вимагають науково обґрунтованих рекомендацій щодо ведення технологічного процесу для нормалізації всіх його параметрів і складових. Тому практична цінність

репрезентованої наукової роботи полягає в низці розроблених комплексних рекомендацій стосовно використання поширеного асортименту змивних засобів і розчинників, які сприяють стабілізації друкарсько-технічних властивостей ОГТП; способу оперативної термічної обробки поверхневих шарів ОГТП й ефективної методики контролю їх поверхневих властивостей на всіх етапах експлуатації; вихідних вимог на засоби термічної обробки та дійової методики контролю спрацювання декелів і технологічної інструкції експлуатації ОГТП.

Отже, всебічно обґрунтовані наукові положення та висновки монографії мають актуальне теоретичне і практичне значення як для навчального, так і для виробничого процесу.

Е. Т. Лазаренко

Українська академія друкарства

НОВЕ НАУКОВЕ ВИДАННЯ З ПРОБЛЕМ ФЛЕКСОГРАФІЧНОГО ДРУКУ

Сьогодні флексографічний спосіб друку стрімко розвивається із-за зростання обсягів виробництва етикетко-пакувальної продукції. Отож питання управління якістю стоїть доволі гостро. Необхідно не лише одержувати добрі результати при друкуванні підписних відбитків, але й підтримувати їх протягом друку всього накладу, а також при друкуванні повторних заводів. Саме тому

книжка А. К. Дороша та Т. В. Розум **«Контроль якості технологічних процесів та устаткування флексографічного способу друку»** безперечно є потрібною та корисною. Тут викладено основи друкарського процесу флексографічного друку, описано нові поліграфічне обладнання та матеріали, розглянуто сучасні системи контролю.

Хоча за останні роки побачило світ декілька видань з флексографічного друку, це видання розглядає флексографічний друк як цілісну систему, що дає змогу спрогнозувати поведження кожного з елементів системи в часі і тим самим визначити граничні показники цих елементів, при яких можливо отримувати відповідну продукцію. І нав-

паки, даний підхід дозволяє спрогнозувати в часі, коли і з яких причин може випускатися невідповідна продукція та встановити ймовірність виникнення браку та її причину.